

58. **Kaart G 12** **Hotel Haerens**

Brugmannlaan 384 – Ukkel

🕒 *za van 10u tot 17u
zo van 10u tot 13u*🚶 *enkel rondleidingen
(groepen van 15 personen)*🚗 *4-92 (Boetendael)*

1928 was beslist een gunstig jaar voor architect Antoine Courtens die twee belangrijke opdrachten mocht uitvoeren: de bouw van het *Palais de la Folle Chanson*, niet ver van de Ter Kamerenabdij, en die van het Hotel Haerens. Om het perceel zo goed mogelijk in te passen in zijn omgeving bedacht Courtens een hoekgebouw met een hoektoren die de verbinding vormt tussen het lage gedeelte, een huurpand dat uitgaat op de Looflaan, en het hogere gedeelte, een stadswoning aangepast aan het mondaine leven. De resoluut geometrische vormen, de aparte textuur van de gevel (in terrazzo) en het gestileerde decor waarvan een elegante discretie uitgaat, situeren het gebouw binnen de art-decostijl. In zijn architecturale opvattingen is Courtens duidelijk schatplichtig aan Victor Horta bij wie hij stage liep. Hij ontleende ook bepaalde elementen aan Frank Lloyd Wright (die zelf inspiratie haalde uit de Maya-architectuur die eind 19de, begin 20ste eeuw was herontdekt) zoals de architectonische fries die het platte dak verbergt. Courtens besteedde zeer veel zorg aan de interieurdecoratie, onder meer in de grote hal die bekleed werd met een marmeren parement van hoge kwaliteit. De vloer bestaat uit een afwisseling van driehoekige tegels zwart en geaderd marmer. Dit laatste werd ook gebruikt voor de onderruimen en de treden van de trap.

(B 08/08/1988)

Doorlopend rondleidingen. Met de medewerking van Korei.

58

Activiteit**Keramikdecoros ontdekken**

Op het einde van de 19de eeuw kende de keramiekfabricage in België een sterke ontwikkeling. Die bloei hing direct samen met de vooruitgang in alle sectoren van de industrie. Overal werden keramiekateliers opgericht die met eigen ontwerpers werkten en nauwe contacten onderhielden met de architecten. De tentoonstelling laat de verschillende fabricagetechnieken zien (keramiek, majolica, steengoed), de inspiratiebronnen, de sociale betekenis van keramiek en laat ons ook binnenkijken in enkele ateliers uit 1900 waaraan de namen verbonden zijn van Crespin, Hankar, Baes, Livemont en anderen. Een geleide wandeling, vertrekkend van de tentoonstelling, toont u enkele voorbeelden van keramiekrealisaties.

🕒 *zaterdag en zondag van 10u tot 18u
(wandelingen om 14u30 – duur: 2u, enkel in het Frans.)*📍 *plaats: Roze Hoeve, De Frélaan 44 in Ukkel – kaart G 13*🚗 *4-92 (Helden)*🚗 *38-41-43-98 (Helden)***Met de medewerking met GERPM-SC, de Ligue des Amis du Kauwberg en de vzw Ferme Rose.****Tentoonstelling****Granito en mozaïek, restauratie en creatie**

In veel oude Brusselse huizen bestaan de vloeren uit granito of mozaïek. De eerste soort vloerbekleding is een mengsel van marmerkorrels en cement, de tweede een legwerk van kleine stukjes gehouwen marmer. Deze tentoonstelling, gepresenteerd door een restauratiespecialiste, vertelt u alles over de toegepaste technieken en materialen. Enkele hedendaagse creaties laten overigens zien dat deze technieken nog altijd actueel zijn.

🕒 *zaterdag en zondag van 10u tot 18u*📍 *plaats: Roze Hoeve, De Frélaan 44 in Ukkel – kaart G 13*🚗 *4-92 (Helden)*🚗 *38-41-43-98 (Helden)***Met de medewerking van Françoise Lombaers, de Ligue des Amis du Kauwberg en de Ferme Rose.**

Wandeling

Het Montjoeipark en de huizen van de Churchillwijk

Langs de Winston Churchilllaan – de vroegere Longchamplaan – lagen tot in de jaren 1950-1960 grote eigendommen, waarop meestal slechts één woning stond te midden van een park dat in harmonie was met de architectuur van het gebouw, of rijwoningen met statige gevels waarin natuursteen een belangrijk aandeel had. Tijdens deze wandeling maakt u kennis met een aantal van deze woningen, evenals met het Montjoeipark, een van de laatste getuigen uit deze periode.

- zaterdag om 11u en zondag om 10u (duur: 2u)
- vertrek: Roze Hoeve, De Frélaan 44 in Ukkel – kaart **G 13**
- 4-92 (Helden)
- 38-41-43-98 (Helden)

In de Roze Hoeve kunt u ook een tentoonstelling bekijken met foto's van diverse natuurstenen gevels uit de gemeente. Enkel in het Frans.

Met de medewerking van de Ligue des Amis du Kauwberg en de vzw Ferme Rose.

Tentoonstelling

Rocailles uit cement

Rocailles in cement zijn als heel lang aanwezig in onze tuinen en parken. Het resultaat is soms zo natuurgetrouw dat het verschil met natuursteen of echt hout amper merkbaar is. Grotten, watervallen, rotsen, bruggen,... de 'cimentiers-rocaillieurs' van vroeger waren meesters in hun vak. Rocailles zijn vandaag niet meer in de mode en het beroep is verdwenen, maar er blijft een belangrijk erfgoed om te bewaren. Deze alfabetisch opgebouwde fototentoonstelling laat de diversiteit aan realisaties zien.

- zaterdag en zondag van 10u tot 18u
- plaats: Roze Hoeve, De Frélaan 44 in Ukkel – kaart **G 13**
- 4-92 (Helden)
- 38-41-43-98 (Helden)

Met de medewerking van Françoise Lombaers, de Ligue des Amis du Kauwberg en de vzw Ferme Rose.

Wandeling

Rocailles, leuningen en gevels in steen

Aan het begin van de 20ste eeuw werden in ons land, onder impuls van Leopold II, talrijke openbare parken en tuinen aangelegd. Voor de meubilering hiervan werden vaak elementen in imitatiesteen vervaardigd zoals balustrades, zitbanken of leuningen waarvan nog een exemplaar bewaard is in het Wolvendaalpark. Na een korte halte aan een elegant paviljoen in rococostijl, dat in 1877 in Amsterdam werd aangekocht en steen voor steen heropgebouwd in het park, zult u op deze wandeling enkele kunstmatige rotsen zien in het park van de ambassade van de Russische Federatie evenals mooie natuurstenen gevels in de Observatoriumwijk.

- zaterdag en zondag om 14u (duur: 2u)
- vertrek: Roze Hoeve, De Frélaan 44 in Ukkel – kaart **G 13**
- 4-92 (Helden)
- 38-41-43-98 (Helden)

Enkel in het Frans.

Met de medewerking van de Ligue des Amis du Kauwberg en de vzw Ferme Rose.

Wandeling

Van kerkhof naar kerkhof

Deze wandeling voert u van het kerkhof van de Dieweg waar de natuur haar rechten heeft heroverd op de oude grafstenen naar het kerkhof van Verrewinkel, gelegen boven op het plateau van de Kauwberg waar de graven in strakke rijen op een kaal terrein liggen. De wandeling besteedt ook aandacht aan enkele elementen van het kleine erfgoed.

- zaterdag en zondag om 14u (duur: 2u)
- vertrek: aan de ingang van het kerkhof, Dieweg 95 in Ukkel – kaart **G 13-14**
- 92-97 (Dieweg)

Enkel in het Frans.

In samenwerking met de Ligue des Amis du Kauwberg en de vzw Ferme Rose.

59

59. Kaart G 13-14

Kerkhof van de Dieweg

Dieweg – Ukkel

🕒 za en zo van 9u30 tot 16u

📍 92-97 (Dieweg)

Na de cholera-epidemie van 1866 en de aanzienlijke bevolkingsaan groei van die jaren liet de gemeente Ukkel een nieuw kerkhof aanleggen aan de Dieweg, op een van de flanken van de vallei van Sint-Job. Het kerkhof, aanvankelijk slechts 71 are groot, bleef in gebruik tot aan de sluiting in 1945. Vandaag is het een echt openluchtmuseum van grafkunst. De woning van de grafdelver met het vroegere dodenhuisje, in neo-Vlaamse renaissancestijl,

heeft een breukstenen plint en banden in hardsteen, een materiaal waaruit talrijke graven zijn vervaardigd. De decoratie van deze graven is zeer opmerkelijk. Een aparte vermelding verdienen het indrukwekkende mausoleum van de familie Allard, een neoromaanse kapel van 160 m² vloeroppervlakte in hardsteen, gebouwd door architect Ghys in 1878; het neogotische monument van de familie Fumière met een kruis in wit marmer; de half-cirkelvormige zuilenrij van het monument Goldzieher, eveneens in hardsteen; de granieten grafsteen in art-nouveaustijl van schepen Victor Gambier; het monument in rode zandsteen van Dina Katz door beeldhouwer Auguste Puttemans; het prachtige graf

van de familie Stern door Victor Horta; het graf in hardsteen van schilder Alphonse Asselberghs door Ernest Salu en het graf in grijs graniet van de familie Rucquoi. (B 16/01/1997)

Bezoek “Het kerkhof aan de Dieweg, leven tussen de stenen” en vertrekpunt van de wandeling “Van kerkhof naar kerkhof” (zie kader teksten hiernaast en hieronder).

Bezoek

Het kerkhof aan de Dieweg, leven tussen de stenen

Wanneer de architectuur overwoekerd wordt door plantengroei, kan het resultaat verrassend en betoverend zijn. Dat is zeker het geval voor het kerkhof aan de Dieweg, een van de meest charmante begraafplaatsen van het land, dat te midden van het weelderige groen tal van architecturale pareltjes verbergt. Deze wandeling tussen neogotische mausolea, bescheiden monumenten en Joodse grafstenen laat u een van meest romantische hoekjes van de hoofdstad ontdekken.

🕒 zaterdag en zondag om 10u (duur: 1u30)

📍 vertrek: aan de ingang van het kerkhof, Dieweg 95 in Ukkel – kaart G 13-14

📍 92-97 (Dieweg)

📅 reserveren verplicht op nr. 02/563.61.53 (maandag tot vrijdag van 9u tot 13u). Maximum 25 personen per wandeling. Enkel in het Frans.

Met de medewerking van Arkadia.be.

60

61

Wandeling

Namaakrotsen aan de waterkant

Deze wandeling brengt ons naar twee groene ruimtes van Ukkel. In het Sauvagèrepark ontdekken we een indrukwekkend talud van namaakrotsen met enkele watervalletjes evenals een vijver met rotsachtige oevers die een natuurlijke indruk maakt. Het natuurgebied Kinsendael bevat nog een aantal overblijfselen van het vroegere landschapspark, met onder meer een imitatierotswand in cement vanwaar een kleine waterval vrolijk neerklatert.

- 🕒 *zaterdag en zondag om 14u (duur: 2u)*
- 📍 *vertrek: ingang van het Sauvagèrepark, Eikenboslaan 83 in Ukkel – kaart G14*

🚌 60 (Eikenbos)

Enkel in het Frans.

Met de medewerking van de Ligue des Amis du Kawwberg en de vzw Ferme Rose.

60.

Kaart G 14

Sauvagèrepark

Eikenboslaan – Ukkel

🚌 60 (Eikenbos)

Slechts weinig mensen weten dat het Sauvagèrepark vroeger een kasteel omringde dat in 1957 afgebroken werd en niet veel meer was dan een paar bosjes en de toegangsdreef tot het gebouw. Vergroot in 1910 en nogmaals in 1925 tot de huidige 4,5 hectare, bestaat het park vandaag uit een gemengd beukenbos dat voor een deel het heuvelachtige reliëf bedekt van een terrein dat doorkruist wordt door holle wegen en hoger lopende paden. Een aangelegd hoog talud van namaakrotsen vanwaar enkele watervalletjes neerstorten, dient als basis voor een tempel in Griekse stijl. De betonnen vijver heeft rotsachtige oevers met een natuurlijk uiterlijk en is een mooi voorbeeld van dit soort parkversiering in het Brussels Gewest. (B 26/06/1997)

Vertrekpunt van de wandeling “Namaakrotsen aan de waterkant” (zie kadertekst hiernaast).

61.

Kaart F 13

Stallekapel

Stallestraat 50 – Ukkel

🕒 *za en zo van 10u tot 18u*

🚌 4-51-97 (Globe)

🚌 43 (Globe)

De heren van Stalle stichtten deze kapel waarschijnlijk in 1369 en begiftigden haar rijkelijk. Hoe de oorspronkelijke kapel er uitzag, weten we niet: ze wordt nergens beschreven en er is nog nooit archeologisch onderzoek naar verricht. De kapel die we vandaag kennen is gebouwd in lokale steen en dateert ongetwijfeld van het einde van de 15de eeuw. Het grondplan en misschien zelfs de zuilen kunnen overgenomen zijn van een oudere constructie. De kapel werd op het einde van de 17de eeuw verbouwd. Het voornaamste venster van het koor werd dichtgemaakt, in 1693 kregen de hoofdbeuk en het koor een plat plafond in stuc, en in 1697 werd een nieuwe tegelvloer gelegd in het koor. Het nog bestaande barokke meubilair werd in dezelfde periode geïnstalleerd. Het huis van de koster dat aan een van de zijbeuken is aangebouwd, dateert uit 1711. (B 08/03/1938)

Activiteiten: “Gebruik van natuursteen in Ukkel” (zie kadertekst hiernaast).

62.

Kaart E 12

Sint-Denijskerk

Brusselse Steenweg 26 – Vorst

🕒 za van 10u tot 18u
zo van 12u tot 17u

🚶 82-97 (Sint-Denijs/Vorst Centrum)

🚗 50-54 (Sint-Denijs/Vorst Centrum)

De Sint-Denijskerk van Vorst heeft het uitzicht van een dorpskerk bewaard. De primitieve kern is in de loop der eeuwen vergroot met verschillende aanbousels, het ene al meer geslaagd dan het andere. Op een reeds

bestaande cultusplaats werd hier in de 12de eeuw de Sint-Alenakapel gebouwd in romaanse stijl. Op het einde van de 13de eeuw begon men met de bouw van het koor en het schip dat een eeuw later met een verdieping werd verhoogd. De basis van de toren en het koor van de Sint-Alenakapel dateren uit de 15de eeuw. De buitenkant, die baksteen, witte steen van Dilbeek en hardsteen combineert, lijkt vrij onregelmatig, maar het interieur is zeer licht en nodigt uit tot meditatie. Behalve een mooie grafsteen in zwarte steen van Doornik bezit de kerk een mooie bevoering uit de 18de eeuw in

de Sint-Alenakapel, alsook enkele mooie barokaltaren in marmer, geschilderd hout en gemarmerd stucwerk. De bakstenen gedeeltes (hogere muurvlakken en kruisribgewelven) gaan mooi samen met de talrijke elementen uit witsteen zoals de bogen, de raamomlijstingen, de gewelfribben en de machtige zuilen van het schip. (B 21/12/1936)

Geleide bezoeken van de kerk en de aanwezige kunstschaten, zaterdag om 12u en 15u en zondag om 13u en 15u.

👁 Tentoonstelling en wandeling

Gebruik van natuursteen in Ukkel

Een tentoonstelling in de kapel van Stalle toont voorbeelden van het gebruik van natuursteen in Ukkel, te beginnen met de kapel zelf.

Vertrekkend van de kapel kunt u een geleide wandeling maken in het centrum van Ukkel dat meerdere (minstens gedeeltelijk) stenen monumenten bevat: Sint-Pieterskerk, Vredegerecht, Dekenaar, *Vieux Cornet*,... Andere aspecten zoals de geschiedenis van deze gebouwen komen eveneens aan bod.

🕒 zaterdag en zondag van 10u tot 18u (wandelingen om 14u en 16u – duur: 1u30).

📍 adres: Stallekapel, Stallestraat (beneden aan de Rittwegerstraat) in Ukkel – kaart F 13

🚶 4-51-97 (Globe)

🚗 43 (Globe)

Met de medewerking van de Cercle d'Histoire, d'Archéologie et de Folklore d'Uccle et environs.

63

63. Kaart E 12

Gemeentehuis van Vorst

Pastoorstraat – Vorst

za en zo van 10u tot 18u

 82-97 (Sint-Denijs/Vorst Centrum)

 50-54 (Sint Denijs/Vorst Centrum)

Na een art-nouveauperiode werd architect Jean-Baptiste Dewin na de Eerste Wereldoorlog aanhanger van een stijl die onder invloed stond van zowel de art deco als de Internationale School. Hij bundelde zijn ideeën vanaf 1925 in het ontwerp voor het nieuwe gemeentehuis van Vorst. De werken hieraan begonnen echter pas in 1934. Een 50 meter hoog belfort torent uit boven een massief gebouw in gele baksteen, hardsteen en beton, de favoriete materialen van die tijd. Dewin koos voor een functionele en logische architectuur die

een zekere luxe niet in de weg stond gelet op de exotische houtsoorten (avodiré, ebbenhout, bubinga, iroko kimballa) en het gepolijste marmer die voor de decoratie van het interieur zijn gebruikt. Het gemeentehuis, dat in 1938 in gebruik werd genomen, heeft onder meer een grote hal met staatsietrap waarvan de parementen in wit Carraramarmer, blauw Bioulmarmer en zwart Mazymarmer samen met het siersmeedwerk en de gekleurde glas-in-loodramen een opmerkelijk geheel vormen. (B 22/10/1992)

Rondleidingen zaterdag en zondag om 10u30, 11u30, 12u30, 14u30, 15u30, 16u30 en 17u30. Met de medewerking van Korei.

64

64. Kaart G 11

Herenhuis

Besmelaan 107-109 – Vorst

 za en zo van 10u tot 18u

 alleen rondleidingen
(groepen van 15 personen)

 3-4-51 (Albert)

 48-54 (Albert)

Dit gebouw in art-decostijl werd in 1932 ontworpen door architect Callewaert voor de familie Gillion. De gevel in beige steen is vier traveeën breed en telt drie verdiepingen waarvan de bovenste, met attiek, licht achteruit wijkt. In de jaren 1960 deed het gebouw dienst als Vredegerecht van Vorst. Na recent te zijn verkocht is het zorgvuldig gerestaureerd en bewaart een van de meest coherente interieurs in art-decostijl die nog in Brussel bestaan. De nieuwe eigenaars willen van het huis een modelwoning op het gebied van hernieuwbare energie maken. Het is voorzien van zonnepanelen, een volledige isolatie, een mechanische ventilatie aangevuld met een Canadese put, en een regenput die tot 18.000 liter water kan bevatten. Het interieur vertoont een homogene decoratie bestaande uit diverse soorten marmer en edele houtsoorten, onder meer in de hal en het trappenhuis. Het gebouw wordt deels verhuurd voor korte verblijven in de hoofdstad.

Doorlopend rondleidingen. Met de medewerking van Korei.

65

65.

Kaart G 10

Stadhuis van Sint-Gillis

Van Meenenplein 39 – Sint-Gillis

🕒 za en zo van 10u tot 18u

☎ 3-4-51-81-97 (Horta)

🚗 48 (Bareel)

In 1896 besloot de gemeenteraad een nieuw gemeentehuis te bouwen omdat het oude te klein was geworden voor de toegenomen bevolking. Na de keuze van een geschikt terrein ten zuiden van de bareel van Sint-Gillis en de

selectie van een architect zou de bouw in vier jaar worden voltooid (1904). De Franse architect Albert Dumont, die sinds 1878 in Brussel woonde, ontwierp de plannen voor een gebouw van 4.267 m² in neo-Franse renaissancestijl met een weelderig decor. De twee gebogen vleugels lijken de bezoekers als het ware te omarmen. Het gebruik van roze graniet uit de Vogezen, Euville- en Savonnièressteen, baksteen en hardsteen zorgt voor een geslaagde kleurafwisseling die nog meer uitstraling geeft aan het decor. Het decoratieve beeldhouwwerk aan de gevels is

van de hand van bekende kunstenaars als Julien Dillens, Paul Dubois en Victor Rousseau die beelden vervaardigden in Carraramarmer, Chauvigny-Trésorsteen en Euvillesteen. Het interieur kreeg een rijke ornamentering die moest bijdragen tot de luister van de gemeentelijke instelling, haar realisaties en imago. De elementen in stuc, echt marmer en imitatiemarmer evenals de vloermozaïeken van sommige vertrekken creëren een luxueus decor dat een hoogtepunt bereikt in de marmeren schouw van de Cereszaal, een werk dat bekroond werd met een grote prijs op de Wereldtentoonstelling van Parijs in 1900. (B 08/08/1988)

Rondleidingen zaterdag en zondag om 10u30, 11u30, 12u30, 14u30, 15u30, 16u30 en 17u30. Met de medewerking van Klare Lijn.

Wandeling

Euville & Co

Omstreeks 1900, toen het Justitiepaleis net voltooid was en de Brusselse gemeenten zich in snel tempo uitbreidden, maakten vele architecten op grote schaal gebruik van Franse steensoorten. Vooral natuursteen uit het departement van de Meuse (Lotharingen) was in die jaren erg in trek, zoals de Euvillesteen of Savonnières en vervingen de traditioneel bij ons gebruikte steensoorten (lediaanse zandsteen, Gobertange, hardsteen, enz.). Deze boeiende wandeling, op het raakvlak tussen geologie en kunstgeschiedenis, geeft een originele kijk op de architectuur aan de hand van deze steensoorten en leert u hoe ze te herkennen.

🕒 zaterdag om 10u en 14u en zondag om 14u (duur: 1u30)

📍 vertrek: voor de grote trap van het gemeentehuis van Sint-Gillis, Van Meenenplein in Sint-Gillis – kaart G 10

☎ 3-4-51-81-97 (Horta)

🚗 48 (Bareel)

📅 reserveren verplicht op nr. 02/563.61.53 (maandag tot vrijdag van 9u tot 13u). Maximum 25 personen per wandeling. Enkel in het Frans.

Met de medewerking van Arkadia.be.

Wandeling

Het kleine erfgoed van Sint-Gillis

Brussel is rijk aan originele en unieke gevels. Tijdens deze wandeling door Sint-Gillis bekijken we van naderbij alle details die ze zo bijzonder en uniek maken: beeldhouwwerk, keramiek, mozaïeken, ... Dit zogenaamde “kleine erfgoed” maakt onlosmakelijk deel uit van ons architecturaal erfgoed.

🕒 zaterdag om 10u en 14u en zondag om 14u (duur: 1u30)

📍 vertrek: voor het Hortamuseum, Amerikaanse straat 25 in Sint-Gillis – kaart H 10

🚶 81 (Drievuldigheid)

🚗 54 (Drievuldigheid)

📅 reserveren verplicht op nr. 02/563.61.53 (maandag tot vrijdag van 9u tot 13u). Maximum 25 personen per wandeling. Enkel in het Frans.

Met de medewerking van Arkadia.be.

66

66.

Kaart G 10

Pelgrimshuis

Parmastraat 69 – Sint-Gillis

🕒 za en zo van 10u tot 18u

🚏 3-4-51 (Sint-Gillisvoorplein)

🚗 48 (Sint-Gillisvoorplein)

Dit aan architect A. Pirenne toegeschreven patriciërshuis werd na de bouw in 1905 eerst bewoond door de familie Colson, nadien in 1927 verkocht aan de industrieel Eugène Pelgrims en ten slotte in 1963 aangekocht door de gemeente. De gevel met sporen van Vlaamse renaissance is bekleed met een combinatie van witsteen en hardsteen. Het interieur is verbouwd maar bevat nog enkele oorspronkelijke elementen, zoals een sierlijke koepel met blauw gekleurd glas dat rust op een

betonnen structuur. Deze ruimte deed vroeger dienst als wintertuin met exotische planten. Ze is versierd met een fontein van mozaïektegels in wit, blauw en goud, en heeft centraal een stervormige betegeling in gepolijste hardsteen ingelegd met goud en gele en groene marmer. Ook in het toilet zijn mooie mozaïeken bewaard en parementen in beige marmer met zwarte boorden. Van uit de hal met zijn tegelvloer van geel en zwart marmer met witte aders vertrekt een eikenhouten trap. (B 21/06/2001)

Rondleidingen zaterdag en zondag om 10u30, 11u30, 12u30, 14u30, 15u30, 16u30 en 17u30. Met de medewerking van Itinéraires op de paden van de Geschiedenis.

67

67.

Kaart G 9-10

Hotel Winssinger

Munthof 66 – Sint-Gillis

🕒 enkel za van 14u tot 17u

🚶 enkel rondleidingen
(groepen van 15 personen)

🚊 lijnen 2-6 (Munthof)

🚏 3-4-51 (Sint-Gillisvoorplein)

🚗 48 (Sint-Gillisvoorplein)

Architect Victor Horta ontwierp op vraag van Camille Winssinger, een ingenieur die bevriend was met de families Solvay en Tassel, de plannen voor een herenhuis. De bouw duurde van 1894 tot 1897. Bij de verbouwing tot huurhuis in 1928-29 onder leiding van Horta zelf werd de gevel ingrijpend gewijzigd. Deze gevel bestaat uit witsteen, met hardsteen voor de sokkel en enkele banden op de benedenverdieping en de omlijsting van de gebroken boogrug boven de inrijpoort. Een decentrale erker geflankeerd door balkons met natuurstenen postamenten verlevendigt de gevel die vensters van uiteenlopende grootte heeft op de verschillende verdiepingen. In het interieur heeft de hal een prachtige marmeren mozaïekvloer met zweepsplagmotieven. Twee mooie schouwen, een in wit Carraramarmer, de andere in rood-bordeauxkleurig marmer sieren nog de salons op de benedenverdieping. De kroonlijsten van de plafonds met gewelfboogjes zijn hier en daar versierd met stucwerk. Het gebouw wordt momenteel grondig gerestaureerd. (B 07/12/1984)

Doorlopend rondleidingen. Met de medewerking van Korei.

68.

Kaart G 10

Voormalige bioscoop Aegidium

Sint-Gillisvoorplein 18 – Sint-Gillis

🕒 za en zo van 10u tot 18u

🚶 3-4-51 (Sint-Gillisvoorplein)

🚶 48 (Sint-Gillisvoorplein)

De bioscoop *Aegidium* opende haar deuren in 1905. Achter de eclectische gevel met neoclassicistische inslag ging een uitbundige decoratie schuil die nog werd uitgebreid tijdens de opeenvolgende renovaties van 1913, 1931, 1933, 1936 en voor het laatst in 1956. In dat jaar voegden de architecten Hendrickx en Stevens een zaal in Lodewijk XVI-stijl toe. Hoewel er vandaag in het *Aegidium* geen films meer worden vertoond, heeft het gebouw gelukkig nog een aantal ruimtes bewaard waar art nouveau en art deco vrolijk vermengd zijn met decoratieve

elementen die rechtstreeks ontleend zijn aan het classicisme, zoals bloemenslingers, putti, medaillons of pauwen in stucwerk. Een marmeren trap in een monumentaal trappenhuis versierd met stucwerk en imitatiemarmer leidt naar de verdieping waar men het beste zicht heeft op de Moorse zaal, die uniek is voor Brussel. Lofwerk, schelpen, palmetten, geometrische friezen, slanke zuiltjes, hoefijzerbogen, spiegels en Arabisch fantasieschrift in stucwerk brengen er een oosters universum tot leven dat door de belichting een feeërieke aanblik biedt. In de vestiaire bevindt zich ook nog een mooi geheel van keramiektiegels met landelijk decor van de firma Helman. (B 08/06/2006)

Rondeleidingen op zaterdag en zondag om 10u30, 11u30, 12u30, 14u30, 15u30, 16u30 en 17u30. Met de medewerking van Korei.

69.

Kaart G 10

Sint-Gilliskerk

Sint-Gillisvoorplein – Sint-Gillis

🕒 enkel za van 10u tot 12u
en van 14u tot 16u

🚶 3-4-51 (Sint-Gillisvoorplein)

🚶 48 (Sint-Gillisvoorplein)

Victor Besme (1834-1904), wegenspecteur en door Leopold II zeer gewaardeerd stedenbouwkundige, ontwierp in 1862 de plannen voor een kerk die deel zou uitmaken van zijn ontwerp voor de heraanleg van het Sint-Gillisvoorplein. Het neogotische gebouw, opgetrokken tussen 1866 en 1878, heeft een imposante voorgevel in steen van Savonnières. Opengewerkte torentjes accentueren de steunberen van de voorgevel terwijl eenvoudige elementen in hardsteen als versiering dienen voor de andere gevels die volledig in baksteen zijn opgetrokken. Binnen valt de mooie tegelvloer op met contrasterende elementen in inlegwerk. Om veiligheidsredenen werd de kerk van januari 1990 tot januari 2000 voor het publiek gesloten. Tijdens de volledige restauratie die onlangs voltooid werd, is de buitenkant gerenoveerd en de bepleistering hersteld van de spitsbooggewelven uit pleisterkalk. (B 16/03/1995)

70

70.

Kaart F 9

Woonhuis

Coenraetsstraat 56 – Sint-Gillis

🕒 za en zo van 10u tot 18u

🚶 alleen toegankelijk voor rondleiders

📍 lijnen 2-6 (Zuidstation)

📞 3-4-51-81-82 (Zuidstation)

🚗 27-49-50-78 (Zuidstation)

Dit mooie herenhuis in neoclassicistische stijl op de hoek gevormd door de Emile Féronstraat en de Coenraetsstraat bezit een bijzonder elegante hal, geritmeerd door de opeenvolging van ingewerkte pilasters en zuilen met Korinthisch kapiteel. Een marmeren vloer en een geprofileerd plafond met lintdecor in stucwerk vervolledigen het interieur dat een combinatie is van de Lodewijk XVI- en neorenaissancestijl. Een nog grotere verrassing is de wintertuin met zijn zeer mooie bekleding

van tegels in beschilderd keramiek van Sarreguemines. Deze tegels, ingevoerd door de firma Vermeren-Coché aan de Waverse Steenweg, vertonen op de art nouveau geïnspireerde composities van hoge kwaliteit. In omlijstingen van friezen in gele en turkooisblauwe keramiek die florale en vegetale motieven suggereren, herkent men op de achtergrond grisaillezichten van de Hallepoort en de serres van de Kruidtuin terwijl op de voorgrond balustrades in Lodewijk XVI-stijl overladen zijn met een weelderige plantengroei van clematis, rododendrons, kapucijnbloemen, geraniums, winde en stokrozen. Een koppel pauwen, parkieten, kake-toes en een witte hazewind animeren het schilderachtige geheel. (B 22/01/2004)

Doorlopende rondleidingen. Met de medewerking van Itinéraires op de paden van de Geschiedenis.

71

71.

Kaart F 10

Sint-Antonius van Paduakerk

Sint-Antoniusvoorplein – Vorst

🕒 za van 9u30 tot 14u30
zo van 14u tot 17u

📞 82 (Drukkerij)

🚗 49-50 (Drukkerij)

De centrale ligging van de kerk van Sint-Antonius van Padua heeft geleid tot een ongebruikelijk grondplan en volumes die tot doel hadden om vanuit alle gezichtspunten een aantrekkelijk perspectief op het gebouw te bieden. De kerk werd in het begin van de 20ste eeuw gebouwd in neogotische stijl met muren van rode baksteen en raamomlijstingen, dakribben en topgevelbekledingen van hardsteen. Een horizontale luifel met het beeld van de beschermheilige Antonius van Padua bekroont het drievoudige portaal waarboven zich een driedelig spitsboogvenster bevindt. Een klokkentoren domineert het kerkgebouw dat een homogene interieurdecoratie bewaard heeft.

72.

Kaart E 10

Wiels en Brass

Van Volxemlaan 354 en 364 – Vorst

🕒 za van 12u tot 19u
zo van 11u tot 18u

🚗 82-97 (Wiels)

🚗 49-50 (Wiels)

Het imposante gebouw op de hoek van de Van Volxemlaan en de Luttrebruglaan is een deel van de vroegere brouwerij Wielemans-Ceuppens en verenigt de stilistische aspecten van de art deco en het industriële functionalisme. Het werd in 1930 ontworpen door architect Adrien Blomme die het opvatte als een echte vitrine om de bloeiende activiteit van de onderneming aan de buitenwereld te tonen. Het gebouw-Blomme heeft vandaag een nieuwe bestemming gekregen als centrum voor hedendaagse kunst, gekend als het WIELS.

lets verderop ligt het BRASS waar de brouwzaal en de machinekamer gevestigd waren. De tot cultureel centrum omgevormde ruimte heeft zijn brouwkuipen verloren maar bewaart talrijke werktuigen die sfeer geven aan het interieur. Het gebouw, opgetrokken tussen 1903 en 1905, bevat nog mooi ensembles van keramiektegels aan de muren van de brouwzaal en in het trappenhuis met zijn treden van hardsteen.

Een kantoorgebouw maakt eveneens deel uit van dit uitgestrekte industriële complex dat zijn activiteiten stopzette in 1988. In dit gebouw van architect Bordiau werden elementen hergebruikt van de 'Caisse d'épargne' op het De Brouckèreplein, meer bepaald de voordeur, de bronzen en de hardsteen. (B 20/07/1993)

Rondleidingen en tentoonstelling.

Vertrekpunt van de zoektocht "Vorst à la carte" langs onbekende hoekjes van de gemeente. Vertrek aan het Brass op zaterdag en zondag van 14u tot 17u. De deelnemers krijgen een exemplaar van de wandelkaart "Vorst à la carte" en een routeblad met het te volgen circuit en de te beantwoorden vragen. De resultaten van de wedstrijd worden aan het begin van de avond bekendgemaakt. Met de medewerking van het gemeentebestuur van Vorst.